

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 1. september 2026

Sag BS-56733/2025-OLR
(3. afdeling)

Sagsøger (Advokat)
(advokat Mathias Steinø)

mod

Advokatnævnet
(advokat Martin Simonsen)

Landsdommerne Berit Holmelund, Birgitte Grønborg Juul og Vilhelm Konstantin Poulsen (kst.) har deltaget i sagens afgørelse.

Sagen er anlagt ved Københavns Byret den 15. september 2025. Ved kendelse af 21. november 2025 er sagen henvist til behandling ved landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1.

Østre Landsret har den 3. december 2025 tiltrådt, at betingelserne for henvisning er opfyldt, og samtidig med parternes samtykke bestemt, at sagen behandles og afgøres på skriftligt grundlag uden mundtlig hovedforhandling, jf. retsplejelovens § 366, stk. 1.

Sagen drejer sig om, hvorvidt den bøde på 40.000 kr., som Sagsøger (Advokat) blev pålagt ved Advokatnævnets kendelse af 26. august 2025 (sagsnr. 2024-2192, 2024-2714 og 2024-3248), skal reduceres, herunder navnlig om den praksisændring ved beslutning af 23. november 2023, som Advokatnævnet offentliggjorde den 30. november 2023, har betydning for sanktionsfastsættelsen.

Påstande

Sagsøger (Advokat), har nedlagt påstand om, at bøden i henhold til Advokatnævnets kendelse af 26. august 2025 skal nedsættes til 10.000 kr. eller et beløb efter rettens skøn mindre end 40.000 kr.

Sagsøgte, Advokatnævnet, har nedlagt påstand om stadfæstelse af Advokatnævnets kendelse af 26. august 2025 om en bøde på 40.000 kr. til Sagsøger (Advokat).

Sagsfremstilling

Sagsøger (Advokat) blev ved Advokatnævnets afgørelse af 27. april 2017 pålagt en bøde på 10.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik ved i et brev af 3. november 2016 at være gået videre, end berettigede hensyn til klientvaretagelsen tilsagde.

Ved Advokatnævnets afgørelse af 23. januar 2019 blev Sagsøger (Advokat) pålagt en bøde på 20.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik ved den 12. november 2018 at have indgivet en stævning uden i umiddelbar forlængelse heraf at sende en kopi af stævningen til modparten. Ved bødens fastsættelse lagde Advokatnævnet bl.a. vægt på, at Sagsøger (Advokat) i 2017 var blevet pålagt en sanktion for tilsidesættelse af god advokatskik. Københavns Byret stadfæstede ved dom af 7. december 2021 Advokatnævnets afgørelse af 23. januar 2019.

Den 30. november 2023 offentliggjorde Advokatnævnet følgende praksisændring:

”Fremover som udgangspunkt ikke bøde første gang en advokat glemmer at sende kopi til modparten

Overholdelse af det kontradiktoriske princip om at forsyne modparten med kopi af det fremsendte ved henvendelse til domstolene eller andre, der behandler tvister, er en central del af god advokatskik, og manglende overholdelse heraf vil fortsat som udgangspunkt udgøre en tilsidesættelse af god advokatskik.

Meget ofte skyldes manglende fremsendelse af kopi imidlertid en forglemmelse eller andre lignende forhold, og det gælder også uden for de tilfælde, hvor der er tale om en egentlig ekspeditionsfejl.

Nævnet har i lyset heraf besluttet fremover at lempe sanktionspraksis, sådan at der ikke pålægges en sanktion i førstegangstilfælde, medmindre det må antages, at der er tale om en bevidst tilsidesættelse af pligten eller i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Undladelse af at pålægge en sanktion forudsætter desuden som udgangspunkt, at advokaten retter for sig umiddelbart efter, at vedkommende bliver opmærksom på fejlen.

Lempelse af sanktionspraksis vil gælde for nævnets afgørelser fra den 1. december 2023 og frem og vil derfor ikke have betydning for tidligere afgørelser.”

Sagsøger (Advokat) blev ved Advokatnævnets afgørelse af 26. august 2025 pålagt en bøde på 40.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik ved via advokatfuldmægtig den 7. december 2023 at have fremsendt et indlæg til Familie retshuset uden samtidig at sende modparten en kopi heraf og ved i en mail af 3. juli 2024 at være gået videre, end berettigede hensyn til klientvaretagelsen til sagde. Om sanktionsfastsættelsen fremgår af afgørelsen:

”Advokatnævnet har den 23. november 2023 truffet beslutning om med virkning fra den 1. december 2023 at lempe nævnets praksis, sådan at der ikke pålægges en sanktion i førstegangstilfælde, hvor en advokat undlader at sende kopi til modparten, medmindre det må antages, at der er tale om en bevidst tilsidesættelse af pligten eller i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Undladelse af at pålægge en sanktion for udsætter desuden som udgangspunkt, at advokaten retter for sig umiddelbart efter, at vedkommende bliver opmærksom på fejlen.

Sagsøger (Advokat) blev ved Advokatnævnets kendelse af 27. april 2017 pålagt en bøde på 10.000 kr. Sagsøger (Advokat) blev endvidere ved Advokatnævnets kendelse af 23. januar 2019 pålagt en bøde på 20.000 kr. for manglende orientering af modparten om indlevering af en stævning. Københavns Byret stadfæstede den 7. december 2021 Advokatnævnets kendelse.

Tilsidesættelsen i nærværende sag skete den 7. december 2023, og der er således gentagelsesvirkning i forhold til Advokatnævnets kendelse af 23. januar 2019.

Advokatnævnet finder under henvisning til, at Sagsøger (Advokat) tidligere er blevet pålagt en sanktion for manglende underretning af modparten, at Advokatnævnets ændrede praksis ikke finder anvendelse i nærværende sag.

For så vidt angår den del af tilsidesættelsen, der vedrører e-mailen af 3. juli 2024 til bl.a. Danbolig, er der ikke gentagelsesvirkning i forhold til Advokatnævnets kendelse af 23. januar 2019.

Advokatnævnet pålægger derfor efter en samlet vurdering i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, Sagsøger (Advokat) en bøde på 40.000 kr.”

Ved stævning af 15. september 2025 indbragte Sagsøger (Advokat) den af Advokatnævnet i afgørelsen af 26. august 2025 fastsatte sanktion for domstolene.

Anbringender

Sagsøger (Advokat) har i sit første skriftlige procedureindlæg af 20. april 2026 anført bl.a.:

”Principperne i straffelovens almindelige del finder anvendelse

Advokatnævnet gør gældende, at nævnets disciplinærbøder ikke er omfattet af strafferetten.

Selv om Advokatnævnets disciplinære sanktioner ikke er en straf for et strafbart forhold, jf. U 2010.423 H, og ikke er omfattet af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om tiltale og straf, jf. U 2000.307 H, er der tale om en pønal sanktion, hvorfor princippet i straffelovens § 3 finder anvendelse i denne sag.

Højesteret tog således i den refererede U 2000.307 H stilling til, om en disciplinær sanktion fra Advokatnævnet var i strid med princippet i straffelovens § 1, og i U 2016.1221 H udtalte Højesteret:

” Efter en samlet bedømmelse og i betragtning af de hensyn, der begrunder reglerne om god advokatskik og sanktion ved tilsidesættelse, finder Højesteret ikke tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte bøden som følge af den meget lange sagsbehandlingstid, jf. princippet i straffelovens § 82, nr. 13.”

Hvis Advokatnævnets disciplinærsanktioner ikke var omfattet af principperne i straffeloven, kunne Højesteret blot have begrundet afgørelsen med en ”allerede fordi” -betragtning herom. At Højesteret i stedet foretager en ”samlet bedømmelse” i den konkrete sag om sanktionens forenelighed med princippet i straffelovens § 82, nr. 13 demonstrerer, at principperne i straffeloven finder anvendelse på Advokatnævnets disciplinærsanktioner.

Advokatnævnets disciplinære sanktioner kan desuden få strafferetlig betydning i henhold til straffeloven, uanset at sanktionen ikke udgør en ”straf”. Dette ses i U 1958.443/2 Ø, hvor straffen for en advokats proformatransaktioner bortfaldt, da advokaten allerede var pålagt en bøde af advokatmyndighederne. Landsretten udtalte:

” Under hensyn til den tiltalte ved Sagførernævnets kendelse af 12. juni 1956 i medfør af retsplejelovens § 144, jfr. § 143, ikendte straf af bøde på 5000 kr. findes den for overtrædelse af straffelovens § 155, jfr. § 21, forskyldte straf imidlertid i medfør af grundsætningen i straffelovens § 89, stk. 1, at burde bortfalde.”

Dertil kommer, at Advokatnævnet skal iagttage kravene i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retten til retfærdig rettergang, jf. EMD 10/2 1983, Albert og Le Compte, A 58, præmis 30 og 39, og Sten Bønsing: Retfærdig rettergang ved Advokatnævnet (2000), s. 261 ff. Således udtalte Højesteret i ovennævnte U 2016.1221 H:

” Højesteret finder endvidere, at den samlede sagsbehandlingstid ved Advokatnævnet og domstolene ikke indebærer en krænkelse af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. ”

At Advokatnævnet i det hele taget tillægger tidligere sanktioner gentagelsesvirkning har da også hjemmel i princippet i straffelovens §§ 81, nr. 1, og 84, jf. hertil Mads Bryde Andersen og Lars Lindencrone Petersen: Advokatretten (2022), s. 840 f. og U 2018.1160 H, hvor Højesteret tiltrådte, at Advokatnævnet anvender princippet om gentagelsesvirkning. I den netop refererede sag argumenterede Advokatnævnet i øvrigt selv for, at princippet i straffelovens § 88 fandt anvendelse ved nævnets udmåling af bøder. Dertil kommer, at Advokatnævnet i sit svarskrift af 20. oktober 2025 henviser til princippet i straffelovens § 84, stk. 3, som hjemmel for gentagelsesvirkning, ligesom nævnet hyppigt henviser til principperne i straffelovens almindelige del i sin praksis, jf. f.eks. kendelse af 27. februar 2020 i sag 2018-3250, kendelse af 8. oktober 2008 i sag 02-0401-07-2588, kendelse af 31. oktober 2019 i sag 2019-1049 og kendelse af 26. maj 2016 i sag 2016-201.

Principperne i straffelovens almindelige del, herunder § 3, må derfor finde anvendelse på Advokatnævnets disciplinære sanktioner, herunder den, som nævnet tildelte sagsøgeren den 26. august 2025.

Betydningen af Advokatnævnets praksisændring for denne sag

Rækkevidden af udtalelsen i Advokatnævnets nyhedsbrev af 30. november 2023 om, at praksislempelsen ikke vil have betydning for tidligere afgørelser, er alene, at tidligere afgørelser ikke skulle genoptages. Nyhedsbrevet indeholder således ikke en stillingtagen til gentagelsesvirkningen af tidligere overtrædelser af god advokatskik.

Det følger af nyhedsbrevet, at baggrunden for praksisændringen var, at manglende fremsendelse af kopi til modparten ” *[m]eget ofte skyldes [...] en forglemmelse eller andre lignende forhold* ”. Advokatnævnet fandt derfor, at disse forhold i førstegangstilfælde ikke skal sanktioneres fremover.

Praksisændringen kan med andre ord siges at være begrundet i en omvurdering af strafværdigheden af den tidligere strafbelagte adfærd, jf. Thomas Elholm m.fl.: Kommenteret straffelov – Almindelig del, s. 131 f. Derfor finder princippet i straffelovens § 3 om anvendelsen af den mildeste regel anvendelse i denne sag.

Det gøres gældende, at praksislempelsen også bør indebære en mildere gentagelsesregel, idet lempelsen medfører, at der først i andengangstilfælde pålægges en sanktion, der i et evt. tredje tilfælde kan få gentagelsesvirkning.

Dette stemmer med det hensyn, der ifølge nyhedsbrevet er baggrunden for lempelsen – at manglende fremsendelse ofte skyldes forglemmelse eller lignende forhold. Nævnet har besluttet, at sådanne tilfælde ikke anses for sanktionsværdige, og at dette skal gælde fra 1. december 2023. Dette bør også omfatte gentagelsesvirkning, da straffen i modsat fald bliver uproportionalt høj i forhold til den strafværdighed som Advokatnævnet selv har vurderet som lav, fordi denne form for forseelser

ofte skyldes forglemmelse eller lignende forhold.

Efter Advokatnævnets nye praksis ville Advokatnævnets kendelse af 23. januar 2019 utvivlsomt have fået et andet udfald. Der ville nemlig efter nugældende praksis slet ikke være en sanktion at tillægge gentagelsesvirkning. Derfor skal bøden maksimalt udmåles til 10.000 kr.

Almindelige forvaltningsretlige principper

Tillægges nævnets kendelse af 23. januar 2019 gentagelsesvirkning, ville dette indebære en vilkårlig forskelsbehandling af advokater, som før praksisændringen er blevet mødt med en sanktion for manglende kopi til modparten.

Således vil en advokat, der før praksisændringen er blevet mødt med en sanktion for at glemme at sende kopi til modparten, i andengangstilfælde mødes med en bøde på 20.000 kr. idet den første sanktion tillægges gentagelsesvirkning. Derimod vil advokater, der efter praksisændringen glemmer at sende kopi til modparten, ikke blive mødt med en sanktion i førstegangstilfælde, hvorfor denne advokats anden forglemmelse alene vil blive mødt med en bøde på 10.000 kr., idet der ikke er en tidligere sanktion, som kan tillægges gentagelsesvirkning. Derved ville lige forhold blive tillagt forskellig betydning i strid med lighedsprincippet.

Advokatnævnets udmåling af disciplinærbøden den 26. august 2025 er desuden ikke proportional. Advokatnævnet har ikke selv fundet, at en sådan forglemmelse er værdig at sanktionere i førstegangstilfælde, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Der forelå ingen særlige omstændigheder i forhold til de tidligere kendelser eller i 2024-klagen. Når forglemmelsen i 2018-sagen alligevel tillægges gentagelsesvirkning i denne sag, pålægger Advokatnævnet en videre sanktion end nødvendigt i forhold til de omstændigheder, der har ført til sanktionen.

Den konkrete udmåling af bøden

Kendelsen i 2017-klagen er mere end 5 år gammel. Den har derfor ikke gentagelsesvirkning og bør holdes uden for betragtning.

Advokatnævnet har imidlertid ved kendelsen af 26. august 2025 reelt tillagt 2017-klagen gentagelsesvirkning ved at lade denne føre til en fordobling af disciplinærbøden i kendelsen af 2018-klagen, som igen førte til en fordobling af disciplinærbøden på 40.000 kr. i 2024-klagen.

Havde det ikke været for den tidligere bøde på 10.000 kr. ville bøden i 2018-klagen under den tidligere praksis have været 10.000 kr. og bøden i nærværende sag højst 20.000 kr. Når man udmåler gentagelsesvirkningen i nærværende sag ud fra 20.000 kr., betyder det altså, at man udstrækker gentagelsesvirkningen af kendelsen i 2017-klagen udover 5 år. Bøden i 2017-klagen har ført til en fordobling i 2018-klagen til 20.000 kr. Bøden på 20.000 kr. i 2018-klagen har ført til en fordobling i nærværende sag til 40.000 kr.

Sagsøgeren gør gældende, at Advokatnævnets praksislempelse bør føre til, at der ikke tillægges gentagelsesvirkning for den nævnte afgørelse. Derfor burde der have været set bort fra byrettens dom af 7. december 2021 i henseende til gentagelsesvirkning. I givet fald havde der ikke i forhold til kendelsen af 27. april 2017 været en ubrudt kæde af sanktioner med mindre end 5 års mellemrum.

Fordi sagsøgeren efter nuværende praksis ikke ville have fået en bøde i kendelsen i 2018-klagen, skal bøden i nærværende sag højst være 10.000 kr., idet der skal tages afsæt i, at der ikke er tidligere bøder, der kan føre til forhøjelse af den sædvanlige bøde.

Sagsøgeren er opmærksom på, at hun er dømt for to tilsidesættelser af god advokatskik. Nævnets bemærkninger om sanktion må imidlertid forstås sådan, at der er udmålt en samlet sanktion, der omfatter begge overtrædelser. Det var kun på grund af gentagelsesvirkning af tidligere kendelser, at bøden blev 40.000 kr. og ikke 10.000 kr.

Beregnings af gentagelsesvirkningen er vilkårlig og ikke egnet til at ens forseelser straffes på samme måde

Advokatnævnet gør gældende, at der i forhold til kendelsen af 27. april 2017 foreligger en "ubrudt kæde" af sanktioner. Det gøres gældende, at det er et nok så friskt synspunkt i lyset af sagens omstændigheder, at omtale forholdene som en "ubrudt kæde" af sanktioner.

Advokatnævnet inddrog ikke i sin vurdering, at datoen for forhold 1 i 2024-klagen, hvor sagsøgeren havde glemt at stille kopi til sin modpart, var den 7. december 2023, hvilket var mere end 5 år senere end det foregående tilfælde af manglende kopiering af en modpart den 12. november 2018 (2018-klagen).

Advokatnævnet inddrog heller ikke i sin vurdering, at afgørelsen i 2018-klagen blev afsagt 23. januar 2019, hvilket var 6½ år før afgørelsen i nærværende sag den 26. august 2025.

Advokatnævnets undladelse af at inddrage den medgåede tid skyldes formentlig, at Advokatnævnets hidtidige praksis er således, at nævnet ikke beregner gentagelsesvirkning baseret på tidspunktet for begåelsen af det tidligere forhold, men derimod beregner gentagelse fra tidspunktet for afsigelsen af den tidligere afgørelse frem til det nye forhold begås. Gentagelsesberegningen sker hverken baseret på tidspunktet "forhold-til-forhold" eller tidspunktet "afgørelse-til-afgørelse".

Dette indebærer, at en advokat, hvis sag har været lang tid under behandling i Advokatnævnet, eller hvor der er klaget på et sent tidspunkt, er mere eksponeret for gentagelsesvirkning, end en advokat hvis sag er afgjort hurtigt efter en tidlig anmeldelse. Dette rummer en række forhold, som ligger helt uden for advokatens egen kontrolsfære og som er arbitrære i forhold til at straffe ens forseelser på samme måde.

Det gøres gældende, at sanktionen bør beregnes ud fra kriterier, som sikrer, at ens forseelser behandles ens og således at det er advokatens egne forhold, der danner baggrund for sanktionsudmålingen og ikke forhold såsom sagsbehandlingstiden eller tidspunktet for hvornår der indgives en klage over advokaten, som definerer om en gentagelsesvirkning indtræder eller ej.

Det forhold som førte til 2018-klagen blev foretaget den 12. november 2018. Dette drejede sig om manglende orientering af en modpart i forbindelse med at en stævning blev indgivet på retssagsportalen. Forholdet under påkendelse i nærværende sag blev begået den 7. december 2023, hvilket var mere end fem år efter forholdet i 2018-sagen. Ved at tage udgangspunkt i det noget tilfældige tidspunkt for afsigelsen af kendelsen fra Advokatnævnet, straffes sagsøgeren for den medgåede tid til behandling af sagen eller for det forhold, at hun søgte sagen på- dømt ved domstolene, hvis man efter samme principper måtte tillægge sanktionsfastlæggelsen ved domstolene betydning for gentagelsesvirkningen.

Det er næppe overensstemmende med grundlæggende retsplejemæssige principper, at en lang sagsbehandlingstid medfører ekstra straf eller risiko for straf for den, der dømmes. Almindeligvis er princippet det modsatte.

I princippet kunne man forestille sig, at den blotte prøvelse ved domstolene tillægges en ekstra pønalt effekt i gentagelsestilfælde, såfremt gentagelsen blev beregnet fra sanktionen er endeligt fastslået ved dom (eventuelt i en ankesag). Dette ville være den mere ekstreme form for urimelig anvendelse af gentagelsesreglerne, men en person der pålægges en straf bør under alle omstændigheder ikke være mere eksponeret for straf ud fra det vilkårlige forhold, om hvor lang tid sagsbehandlingen tager.

Sagsøgeren henviser til U2016.1221H, hvor højesteret vurderede, om en sagsbehandlingstid på 22 måneder ved Advokatnævnet skulle medføre nedsættelse af en bøde. Højesteret fandt i den pågældende sag ikke tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte bøden på baggrund af de konkrete omstændigheder. I nærværende sag gøres det ikke gældende, at der skal ske bødenedsættelse på baggrund af lang sagsbehandlingstid, men det gøres gældende, at et tilfældigt forhold som længden af sagsbehandlingen ikke bør føre til en forøget sanktion, således som sagsøgeren bliver det, dersom der tillægges gentagelsesvirkning af et tidligere forhold baseret på hvornår kendelsen i det første forhold blev afsagt.

Efter omstændighederne i den sag, som Højesteret påkendte i U2016.1221H ville sagsbehandlingstiden for Advokatnævnet have medført, at gentagelsesvirkningen – alene baseret på sagsbehandlingstiden for Advokatnævnet – ville være forlænget med 22 måneder.

Det bemærkes, at Advokatnævnet i nærværende sag i relation til gentagelsesvirkningen specifikt anførte, at sagsøgerens tidligere sanktion var endeligt afgjort ved byrettens dom i 2021, hvilket lader antyde, at gentagelsesvirkningen i princippet kunne være udstrakt til at virke fra doms

afsigelsen. At tage afsæt i hvornår en kendelse er afsagt, og dermed lade bødefastsættelsen være påvirket af ”sagsbunkerne” ved Advokatnævnet forekommer vilkårligt, uproportionalt og ganske enkelt forkert.

Det vil på samme måde være både uproportionalt og tilfældighedspræget, såfremt en gentagelsesvirkning tager udgangspunkt i, hvornår en afgørelse blev afsagt, idet man i givet fald stilles ringere, såfremt sagsbehandlingstiden ved Advokatnævnet (eller domstolene) har været langsommelig eller såfremt der har været en ophobning af sager, som har medført at en sag slet ikke blev behandlet i en periode. Det gøres derfor gældende, at det bør være tidspunktet for forholdets begåelse, som skal definere, hvorvidt der foreligger gentagelsesvirkning. Det gøres ikke gældende i nærværende sag, at sagsbehandlingen i 2018-klagen var langsommelig, men princippet bag at tælle sagsbehandlingen af sagen med i forhold til gentagelse, er tilfældighedspræget og savner for bindelse til den begåede overtrædelse og den person, der rammes af sanktionen.

Der hengik mere end 5 år fra forholdet i 2018-klagen blev begået til forholdet i nærværende sag blev begået (henholdsvis 12. november 2018 og 7. december 2013). Der hengik 6½ år fra kendelse til kendelse.

Såfremt Advokatnævnets synspunkt om en ”ubrudt kæde” af sanktioner følges, kan sagsøgeren blive unødigt hårdt ramt igennem sin karriere, fordi den vilkårlige gentagelseseffekt baseret på sagsbehandlingstiden medfører, at helt banale forseelser strækkes uproportionalt meget ud i tid.

Af disse grunde bør der slet ikke forekomme gentagelsesvirkning i nærværende sag.

Endeligt bemærkes det, at det ud fra enhver betragtning forekommer uproportionalt at en manglende orientering af en modpart den 12. november 2018 indebærer en gentagelsesvirkning med dobbelt-dobbelt effekt for en manglende orientering af en part den 7. december 2023 – mere end 5 år senere.

Sagsøgeren henviser i så henseende til Advokatnævnets egne bemærkninger til praksisændringen, hvor det blev påpeget, at ” *manglende fremsendelse af kopi meget ofte skyldes en forglemmelse eller andre lignende ekspositionsmæssige forhold* ”. Det er ikke pønt velbegrunderet at give gentagelsesvirkning for en ekspeditions-mæssige forhold der begås mere end 5 år senere.

Bøden står samlet set ikke i rimeligt forhold til det mål, der forfølges med den disciplinære sanktion, eftersom forholdet til bedømmelse ved kendelsen i 2017-sagen og 2018-klagen tillægges gentagelsesvirkning. Dette gælder særligt henset til karakteren af forseelsen. Det bemærkes, at Højesteret så vidt ses ikke tidligere har forholdt sig til de vilkårlige effekter af beregningsprincippet for gentagelsesvirkning.”

Advokatnævnet har i sit første skriftlige procedureindlæg af 8. juni 2026 anført bl.a.:

”Om domstolsprøvelsen

Sager vedrørende domstolsprøvelse af Advokatnævnets disciplinære afgørelser (retsplejelovens § 147 c, stk. 1 og stk. 2), er sagsanlæg i den borgerlige retsplejes former (§ 147 d, stk. 3, 1. pkt.). Retten kan efter loven stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen (§ 147 d, stk. 1, 2. pkt.). Der er derudover begrænset retspraksis for, at retten kan hjemvise sagen til fornyet behandling ved Advokatnævnet (U 2004.982 H).

Efter forarbejderne har domstolene ved prøvelsen af Advokatnævnets fastlæggelse af begrebet god advokatskik adgang til at foretage en udtømmende prøvelse. Men Højesteret har i U 2018.1160 H givet dette direktiv om domstolsprøvelsen:

” Det ligger i denne prøvelsesordning bl.a., at domstolene har adgang til at foretage en udtømmende prøvelse af Advokatnævnets vurdering af »god advokatskik« ... Prøvelsesordningen indebærer imidlertid efter Højesterets opfattelse ikke, at domstolene nødvendigvis skal tilsidesætte Advokatnævnets afgørelse, fordi der kan rejses en vis tvivl om nævnets vurdering.”

Højesteret valgte at uddybe dette med denne præmis:

” Domstolene må således særskilt vurdere, om der er fornødent grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse.”

Højesteret gennemgik herefter Advokatnævnets sanktionssystem, og fremhævede gentagelsesvirkningen. Herefter anførte Højesteret:

” Højesteret finder ikke grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets ovennævnte praksis om sanktionsfastsættelsen. Domstolene må således ved sanktionsfastsættelsen i den konkrete sag tage hensyn hertil og vurdere, om der er fornødent grundlag for at ændre nævnets sanktionsfastsættelse.”

Således er der fra Højesterets side fastlagt en reserveret prøvelsesstand, der gælder både Advokatnævnets adfærdsbedømmelse og sanktionsfastsættelse.

Denne tilgang til domstolsprøvelsen har domstolene selvfølgelig taget til sig. Der kan bl.a. henvises til U 2020.805 Ø og U 2020.1062 Ø, og der er – talrige – andre.

Det ligger således fuldstændig fast i retspraksis, at der skal være særlige omstændigheder, før domstolene ændrer ved Advokatnævnets afgørelser, herunder bødef afgørelser.

Højesterets direktiv har særdeles gode grunde for sig. Advokatnævnet er et domstolslignende, offentligretligt tvistenævn, der arbejder retssik

kerhedsmæssigt betryggende i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige legalitetsprincip og gældende sagsbehandlingsregler; sammensætningen af Advokatnævnet, herunder med et formandskab af dommere (retsplejelovens § 144); fastlæggelsen af begrebet ”god advokatskik” og sanktionsfastsættelsen ved overtrædelsen heraf sker i takt med samfundsudviklingen; uafhængigheden af forskrifter fra Advokatrådet; samt den meget massive erfaring der følger af, at Advokatnævnet årligt afgør flere hundrede sager (jf. bl.a. årsberetningerne til gængelige på advokatnaevnet.dk).

Om Advokatnævnets sanktioner

Advokatnævnet anvender et normalbødesystem.

Et førstegangstilfælde uden skærpende eller formildende omstændigheder udløser – inden for normalbødeområdet – en bøde på 10.000 kr. Ved grove overtrædelser pålægges som udgangspunkt en bøde på 20.000 kr. i et førstegangstilfælde. Ved særlig grove sager kan bøden fastsættes endnu højere.

Der gælder efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1, et bødeloft på 600.000 kr.

Bøder for tilsidesættelse af god advokatskik er disciplinære sanktioner, og er ikke omfattet af strafferetten.

Det er fastslået flere gange af Højesteret. I dommen U 2010.423 H udtalte Højesteret, at en disciplinærbøde ikke er en straf for et strafbart forhold. I dommen i U 2000.307 H udtalte Højesteret, at påleggelse af en disciplinær sanktion som følge af tilsidesættelse af god advokatskik ikke kan antages at være omfattet af den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 7 om tiltale og straf for kriminelle forhold. I utrykt dom afsagt 4. september 2017 af Østre Landsret i sag 3. afd. nr. B-2109-16 udtalte landsretten, at sanktionen ikke har karakter af en straf feretlig bøde, omfattet af straffelovens § 51 og den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

I U 2018.1160 H har Højesteret gentaget, at en disciplinærbøde ikke er en straf for et strafbart forhold, og at en disciplinær sanktion i medfør af retsplejelovens § 147 c ikke kan antages at være omfattet af artikel 7 i den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Der kan yderligere henvises til bl.a. U 2006.429 H, U 2016.1221 H og 2019.996 V.

Selvom disciplinærsager således falder uden for strafferettens område, anvendes ved bødeudmålingen – visse – strafferetlige principper ved sanktionsfastsættelsen i Advokatnævnet.

Det gælder dog kun i det omfang, at principperne er relevante og adækvate for fastsættelsen af sanktion for overtrædelse af god advokatskik.

Det gælder bl.a. princippet om gentagelsesvirkning (jf. straffelovens § 81) og princippet om tillægssanktion (jf. straffelovens § 89).

Derudover anvendes princippet om absolut kumulation. Det betyder, at der ved samtidig pådømmelse af flere forhold om tilsidesættelse af god advokatskik, som et klart udgangspunkt, sker en sammenlægning af de enkelte bøder, således at der ikke gives ”rabat”.

Det betyder således, at princippet i straffelovens § 88 ikke anvendes i Advokatnævnets sanktionssystem.

Princippet i straffelovens § 3

Advokatnævnet er således ikke enig i, at alle principperne i straffelovens almindelige del finder anvendelse, sådan som det gøres gældende i sagsøgers første skriftlige procedureindlæg.

Det er ganske enkelt for unuanceret at hævde det. Det ligger fast, at Advokatnævnets disciplinæraftgørelser ikke er strafferetlige sanktioner, jf. den anførte højesteretspraksis. Derfor er det uholdbart at sluse samtlige principper i straffelovens almindelige del over på Advokatnævnets bødesager.

Det afsæt, der i argumentationen tages i højesteretsdommen i U 2016.1221 H om, at Højesteret kunne have nøjedes med en ”allerede fordi-betragtning” kan slet bære, at man breder viften ud og lader §§ 1-97c finde anvendelse. Højesteret kunne desuden ikke have nøjedes med blot at anføre, at principperne i straffeloven ikke finder anvendelse. Det ville jo være jo være forkert – fordi flere af principperne jo finder anvendelse i Advokatnævnets sanktionssystem, som tiltrådt i fast retspraksis. Desuden er problemstillingen om lang sagsbehandlingstid en velkendt problemstilling, og det var af flere årsager relevant at parallelisere til den dagældende regel i straffelovens § 82, nr. 13.

Så, som Advokatnævnet gør gældende, finder principperne kun anvendelse i det omfang, at principperne er relevante og adækvate for fastsættelsen af sanktion for overtrædelse af god advokatskik.

Advokatnævnet gør gældende, at det *ikke er relevant* at inddrage princippet i straffelovens § 3, der indebærer et udgangspunkt om forbud mod straf med tilbagevirkende kraft, i Advokatnævnets bødesager.

Den nævnte argumentation i sagsøgers indlæg fører til den konklusion, at Advokatnævnet skal anvende princippet i straffelovens § 3. Ud over, at argumentationen altså ikke holder, hvorved konklusionen om § 3 også brister, så er der flere grunde til, at princippet i straffelovens § 3 ikke er relevant ved Advokatnævnets afgørelser.

Bestemmelsen i straffelovens § 3 angår straffelovgivningen på gernings tidspunktet holdt op imod straffelovgivningen på afgørelsestidspunktet. Bestemmelsen angår eksplicit *lovgivningen* og kun det, jf. bestemmelsens ordlyd. Straffelovgivning er et helt andet regime end god advokatskik. Det retlige grundlag for den disciplinære ansvarsbedømmelse i Advokatnævnets sager er generalklausulen i retsplejelovens § 126 om god advokatskik. God advokatskik er en retlig standard. Som

andre retlige standarder normerer den ikke direkte retsstillingen. Det er en fleksibel og dynamisk bedømmelsesmålestok – der overlader et afgørende skøn til retsanvendelsen. Og det skøn er styret af etiske overvejelser. Kompetencen til at fastlægge det nærmere indhold af god advokatskik ligger hos Advokatnævnet. Fastlæggelsen af god advokatskik sker ved Advokatnævnets afgørelse af konkrete sager, der indbringes for Advokatnævnet. Dette er den eneste måde, som Advokatnævnet kan fastlægge god advokatskik på. Det sker i et samspil mellem dommere (udpeget af Højesterets præsident), advokater (valgt af Advokat samfundet blandt medlemmer, der ikke er medlemmer af Advokatrådet) og offentlighedsrepræsentanter (udpeget af Justitsministeren, og som ikke må være advokater, og hvor det sikres, at der er medlemmer med indsigt i private klienters interesser, erhvervslivets interesser og offentlige klienters interesser).

De advokatetiske regler er ikke hjemmelsgrundlaget for Advokatnævnets afgørelser. Det er kun retsplejelovens § 126. Det skyldes – meget væsentligt – at de advokatetiske regler fastsættes af Advokatrådet, altså Advokatsamfundets bestyrelse – altså advokaterne. Og Advokatnævnet er uafhængigt af Advokatrådet. Det er ikke advokaterne, der skal bestemme indholdet af god advokatskik – advokatmedlemmerne i Advokatnævnet skal ved sagernes afgørelse være i mindretal (følger af § 144 og bekendtgørelsen om Advokatnævnets virksomhed). Denne ordning er båret af særdeles vigtige grunde, som der dog ikke er grund til at gå nærmere ind i her.

Bestemmelsen i straffelovens § 3 er jo i øvrigt koblet op på hjemmelskravet i lovens § 1.

Det hele viser, at retsgrundlagene i straffeloven og i Advokatnævnets disciplinærsager er grundlæggende forskellige.

Dertil kommer, at Advokatnævnets takstbødesystem ikke kan forenes med straffelovens § 3.

Jeg har allerede nævnt, at princippet i straffelovens § 88 ikke finder anvendelse. Jeg kan give et andet eksempel.

Der er hjemmel i straffeloven til i bødesager at inddrage de økonomiske forhold hos tiltalte, jf. straffelovens § 80 og § 82, og den særlige bestemmelse om bødeudmåling i § 51. Disse principper finder ikke anvendelse i ved bødefastsættelsen i Advokatnævnets sager. Det følger af højesteretsdommen om domstolsprøvelse. Og der er ligeledes en eksplicit dom om det. Det drejer sig om Østre Landsrets dom af 4. september 2017 (3. afd. nr. B-2109-16), hvor landsretten tiltrådte, at det ikke skal ske.

Så anvendelse af betalingsevne som udmålingsfaktor er ikke relevant og adækvat for fastsættelse af sanktion til advokater for tilsidesættelse af advokatpligterne.

Der er adskillige andre principper som heller ikke kan bringes i anvendelse, bl.a. fordi det vil være i strid med de hensyn, der begrundes ge

neralklausulen om god advokatskik og sanktion ved tilsidesættelse heraf.

Så sagsøgers basis om, at § 3 skal bringes i anvendelse, holder ikke, og dermed brister hele overbygningen til argumentationen, som har med praksisændringen at gøre.

Nærmere om princippet om gentagelsesvirkning

Princippet om gentagelsesvirkning er fundamentalt i Advokatnævnets sanktionssystem.

Det er Advokatnævnets opfattelse, at det er meget væsentligt, at der er mærkbar forskel på sanktioneringen af advokater, der blot en enkelt gang forser sig, og advokater der gentagne gange gør det.

For at indskærpe alvoren over for advokater, der gentagne gange tilsi desætter god advokatskik, skærper Advokatnævnet gradvist sanktions niveauet i gentagelsestilfælde. Gentagelsesvirkningen indebærer som udgangspunkt en bødefordobling. Således fastsættes der i et anden gangstilfælde en bøde på 20.000 kr. og i et tredje gangstilfælde på 40.000 kr. (forudsat der er tale om overtrædelser indenfor normalområdet).

Princippet anvendes, uanset om overtrædelserne er ligeartede.

Den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningen er fem år. Om den nærmere beregning er det således, at gentagelsesvirkningen først ophører, når der ved en ny handling foretaget er forløbet mere end fem år fra den seneste sanktion. Det er tidspunktet fra den endelige af gørelse af den første sag, der er afgørende. Vedrørende den tidligere af gørelse er det altså, såfremt advokaten indbringer Advokatnævnets kendelse for domstolene, tidspunktet for endelig dom, der er afgørende for fristens beregning. Og vedrørende den nye overtrædelse, er det tids punktet for overtrædelsen, der er afgørende, og ikke afgørelsestids punktet.

Denne beregningsmetode svarer til den metode, som også anvendes i strafferetten (jf. straffelovens § 84, stk. 3, for så vidt angår bødefærdigheder).

Sanktioner, der er ældre end fem år, bevarer deres gentagelsesvirkning, hvis mellemkommende sanktioner tillægges gentagelsesvirkning.

Derved kan i princippet alle tidligere afgørelser have gentagelsesvirk ning indbyrdes og i relation til forholdet, der aktuelt skal sanktioneres.

Advokatnævnets anvendelse af princippet om gentagelsesvirkning er, som anført, blåstemplet i fast retspraksis (jf. bl.a. U 2018.1160 H).

Sagsøger (Advokat)s tidligere afgørelser

Sagsøger (Advokat) er tidligere pålagt sanktioner af Advokatnæv net for tilsidesættelse af god advokatskik.

Ved Advokatnævnets kendelse af 27. april 2017 er Sagsøger (Advokat) pålagt en bøde på 10.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik ved at gå videre end berettigede hensyn til klientvaretagelsen tilsagde.

Ved Advokatnævnets kendelse af 23. januar 2019 er hun pålagt en bøde på 20.000 kr. for manglende orientering af modparten om indlevering af en stævning. Ved denne kendelse blev sanktionen på 10.000 kr. i kendelsen af 27. april 2017 tillagt gentagelsesvirkning.

Sagsøger (Advokat) indbragte kendelsen af 23. januar 2019 for Københavns Byret, der 7. december 2021 stadfæstede kendelsen, således, at også sanktionen på 20.000 kr. blev tiltrådt.

Bødeudmålingen og gentagelsesvirkningen i den konkrete sag

I nærværende sag er Sagsøger (Advokat) efter en samlet vurdering pålagt en bøde på 40.000 kr.

Bødens størrelse afspejler, at hun i to tilfælde har tilsidesat god advokatskik, og at de tidligere kendelser – for så vidt angår det ene forhold – er tillagt gentagelsesvirkning.

For så vidt angår det forhold, der omhandler manglende fremsendelse af kopi til modparten den 7. december 2023, gør Advokatnævnet gældende, at bøden på 20.000 kr., som blev fastsat ved kendelsen af 23. januar 2019, og som efterfølgende blev stadfæstet af retten, skal tillægges gentagelsesvirkning ved sanktionsudmålingen.

Da Sagsøger (Advokat) 7. december 2023 undlod at sende kopi til modparten, var der således forløbet mindre end fem år fra den seneste kendelse fra 23. januar 2019, som først var endelig 7. december 2021.

Der foreligger, hvad der – i relation til gentagelsesvirkningen – kan betegnes som en ”ubruds kæde” af sanktioner. Gentagelsesvirkningen fra kendelsen af 27. april 2017 videreføres, fordi der ikke foreligger en afbrydelse på mere end fem år. Afgørelserne har således gentagelsesvirkning indbyrdes og i relation til forholdet, der er sanktioneret ved den nu indbragte kendelse. Afgørelserne holder så at sige ”hinanden i live”. Det er sædvanlig terminologi vedrørende gentagelsesvirkning (og ikke et ”nok så friskt synspunkt”).

Den manglende fremsendelse af kopi 7. december 2023 skal således betragtes som et tredjegangstilfælde.

Sagsøger (Advokat) er desuden tidligere sanktioneret for ikke at sende kopi til modparten, og i nærværende sag er det således anden gang, at hun tilsidesætter pligten til at orientere modparten. Det har som sådan ingen betydning, da princippet om gentagelsesvirkning, som anført, finder anvendelse, uanset om der er tale om ligeartede overtrædelser. Men det kan siges at understrege, at der ikke er nogen formildende omstændigheder, der kan føre til en lavere sanktion, end

den Advokatnævnet har fastsat.

Vedrørende sagens andet forhold bemærker Advokatnævnet, at kendelsen af 23. januar 2019 ikke er tillagt gentagelsesvirkning ved sanktioneringen af dette forhold. Advokatnævnet har med rette sanktioneret forholdet til, hvad der svarer til en normalbøde på 10.000 kr. for en førstegangsovertrædelse.

Det er herefter muligt at regne sig frem til – ud fra dels princippet om gentagelsesvirkning og dels princippet om absolut kumulation – at Advokatnævnet faktisk kunne have fastsat en højere bøde til Sagsøger (Advokat) end sket. Bøden kunne være fastsat til 50.000 kr.

Efter en samlet vurdering har Advokatnævnet valgt at fastsætte bøden til 40.000 kr.

Sagsøgers anbringender om gentagelsesvirkning

Sagsøgers første skriftlige procedureindlæg rummer nogle betragtninger omkring gentagelsesvirkning, som må tilsidesættes.

Det er bl.a. påpeget, at Advokatnævnet ikke inddrog i vurderingen, at overtrædelsestidspunktet 7. december 2023 var mere end fem år senere end overtrædelsestidspunktet i den forrige kendelse.

Og det er bl.a. påpeget, at Advokatnævnet heller ikke så på det tidsmæssige forløb mellem de to afgørelser.

Hertil er at sige, at Advokatnævnet har behandlet sagen i overensstemmelse med den faste praksis for gentagelsesprincippet. Principperne for beregningen af den tidsmæssige udstrækning svarer til straffelovens regel herom.

Det er forkert, når det gøres gældende, at kendelsen fra 2017 ”er mere end 5 år gammel” og at den ”derfor ikke [har] gentagelsesvirkning”.

Jeg kan ikke følge anbringenderne om, at dette ”rummer en række forhold, som ligger helt uden for advokatens egen kontrolsfære og som er arbitrære i forhold til at straffe ens forseelser som på samme måde”.

Gentagelsesvirkning er sanktionsskærpelse for at sikre, at den der overtræder advokatpligterne sanktioneres hårdere, fordi den tidligere sanktion ikke har haft den ønskede afskrækkende virkning – og for præventivt at afskrække den specifikke advokat fra at begå yderligere overtrædelser, da advokaten nu er klar over de strengere konsekvenser.

Men gentagelsesvirkningen skal ikke være uendelig. Og rationalet bag gentagelsesvirkning stemmer fint med, at der ved den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningen først ses på tidspunktet for den enkelte afgørelse i den første sag – her bør advokaten indse, at han/hun skal tage sig i agt – og dernæst ses på tidspunktet, hvor advokaten, trods dette, på ny disponerer i strid med advokatpligterne.

Jeg forstår simpelthen ikke synspunkterne om, at dette skulle være i strid med, at ” *ens forseelser [bør] behandles ens* ”, og at det skulle være at straffe ekstra for lang sagsbehandlingstid.

Men man kan muligvis godt have forskellige opfattelser omkring den ideelle måde at beregne gentagelsesvirkning på, og der kan muligvis nok peges på fordele og ulemper ved forskellige metoder.

Det afgørende er dog, at der er en fast praksis i Advokatnævnet, som er blåstemplet af domstolene, og som i øvrigt har en solid begrundelse bag sig.

Praksislempelsen

Advokatnævnet gør gældende, at den i sagsøgers procedureindlæg nævnte praksisændring i Advokatnævnet vedrørende førstegangstilfælde, hvor en advokat undlader at sende kopi til modparten, ikke er relevant i nærværende sag.

Advokatnævnet har tilbage i slutningen af 2023 lempet praksis – vedrørende sanktioneringen – af undladelse af samtidig underretning til modparten om henvendelser til domstolene og andre, der behandler tvister. Der pålægges nu ikke længere en sanktion i førstegangstilfælde – medmindre det må antages, at der er tale om en bevidst tilsidesættelse af pligten eller der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Undladelse af at pålægge en sanktion forudsætter desuden som udgangspunkt, at advokaten retter for sig umiddelbart efter, at vedkommende bliver opmærksom på fejlen. Det er alene sanktionspraksis, der er ændret. Den manglende overholdelse af det kontradiktoriske princip udgør således fortsat en tilsidesættelse af god advokatskik.

Følgende er anført i Advokatnævnets offentliggørelse af praksislempelsen 30. november 2023 om virkningstidspunktet:

” Lempelse af sanktionspraksis vil gælde for nævnets afgørelser fra den 1. december 2023 og frem og vil derfor ikke have betydning for tidligere af afgørelser.”

Advokatnævnet gør gældende, at sanktionslempelse kun gælder dét, der herved blev kommunikeret ud i advokatstanden. Og det fremgår altså ikke, at tidligere afgørelser om tilsidesættelse af pligten til at sende kopi til modparten fremover ikke skal kunne tillægges gentagelsesvirkning.

Sagsøger er tilsyneladende at den opfattelse, at Advokatnævnets nyhedsbrev kan og bør forstås som en generel ophævelse af gentagelsesvirkning for tidligere afgørelser, der omhandler manglende kopi til modparten. Dette bestrides altså. Der er intet grundlag for at antage, at Advokatnævnet har besluttet at se bort fra tidligere sanktioner ved sanktionsudmålingen i gentagelsestilfælde.

Advokatnævnet [gør] gældende, at man ved vurderingen af konsekvensen af praksisændringen skal inddrage baggrunden for praksisændringen.

Det er en lempelse af praksis på Advokatnævnets eget initiativ. Baggrunden er ikke, at retsopfattelsen ikke var korrekt. Eller at praksis af andre årsager var uholdbar og måtte forventes at blive underkendt.

Tværtimod var den tidligere gældende praksis i Advokatnævnet tilt rådt i fast retspraksis ved domstolene.

Praksislempelsen vedrørende sanktionen beror derimod på en ændret vurdering, i kraft af sontring mellem alvoren af forskellige typer af overtrædelser af god advokatskik.

Advokatnævnet gør gældende, at når tidligere praksis således har været korrekt og holdbar, og årsagen til ændringen er, som anført, så har det været op til Advokatnævnet frit at fastsætte virkningstidspunktet, som sket. Det var Advokatnævnets egen korrekte og holdbare praksis, som Advokatnævnet af egen drift ville ændre.

Der ligger reelt i sagsøgers argumentation mod gentagelsesvirkningen, at man ved afgørelsen af nye sager skal ændre ved tilsvarende sager bagud i tid. Og argumentationen synes baseret på netop den situation, hvor en myndighed bliver opmærksom på væsentlige nye retlige forhold, som har betydning for myndighedens hidtidige retsopfattelse og praksis. I disse tilfælde – med fejl – følger det af ulovbestemte forvaltningsretlige retsgrundsætninger, at der som udgangspunkt er pligt til genoptagelse.

Men det er ikke situationen her. Forvaltningsretligt er den generelle praksisændring fuldkommen problemfri.

Advokatnævnet kan i øvrigt ikke tiltræde, at kendelsen af 23. januar 2019 under den nye praksis med sikkerhed ikke ville have ført til en sanktion. Argumentet om, at kendelsen af 23. januar 2019 ikke ville have ført til sanktion under den nye praksis, er hypotetisk og uden betydning for vurderingen af den faktiske gentagelsesvirkning. Kendelsen er stadfæstet ved dom og indgår derfor korrekt i sanktionsudmålingen.

Proportionalitet

Det er på Sagsøger (Advokat)s vegne gjort gældende, at bøden er uproportional i forhold til den manglende orientering af en modpart ...

Advokatnævnet bestrider – i det omfang der måtte gælde et krav om proportionalitet – at der mangler proportionalitet.

Det synes negligeret, at der er det andet forhold, hvor Sagsøger (Advokat) overtrådte grænserne for berettiget klientvaretagelse, fordi hun involverede ejendomsægleren, der skulle have en rolle i ægtefællesagen, i, at der verserede en injuriersag mellem hendes klient og dennes

tidligere ægtefælle. Denne involvering af ejendomsmægleren var helt unødvendig.

Og herudover er det jo altså gentagelsesvirkningen, der begrundes ved bødens størrelse.

Bøden kunne i øvrigt være fastsat til et højere beløb, som tidligere nævnt.

I et regime, hvor gentagelsesvirkningen er en meget væsentlig faktor, dur det jo ikke at stille karakteren af overtrædelsen, der nu skal sanktioneres, op overfor bødens størrelse.

Gælder der et proportionalitetskrav, må det give sig selv, at gentagelsesvirkningen skal indregnes.

Sammenfatning

Advokatnævnet gør herefter sammenfattende gældende, at der ikke er grundlag for at tage den principale eller den subsidiære påstand til følge og ændre sanktionsfastsættelsen.

I overensstemmelse med princippet om absolut kumulation har Advokatnævnet fastsat en konkret samlet bøde på 40.000 kr. for to tilfælde af overtrædelse af god advokatskik, hvor der for det ene forholds vedkommende er tale om gentagelsesvirkning for så vidt angår tidligere afgørelser.

Efter retspraksis skal der, som anført, foreligge særlige forhold, for at domstolene kan ændre ved Advokatnævnets sanktionsfastsættelse. Dette er ikke tilfældet. Der er ikke "*fornødent grundlag*" herfor (jf. U 2018.1160 H). – Der er intet grundlag herfor."

Sagsøger (Advokat) har i sit andet skriftlige procedureindlæg af 14. juli 2026 uddybet og suppleret sine anbringender i lyset af Advokatnævnets første procedureindlæg, herunder vedrørende domstolsprøvelsen, og har anført bl.a.:

" Domstolsprøvelsen

Advokatnævnet gør gældende, at der efter U 2018.1160 kan gælde en reserveret prøvelsesstandard, og at der skal foreligge "*fornødent grundlag*", før domstolene ændrer Advokatnævnets sanktionsfastsættelse.

Sagsøgeren er enig i dette udgangspunkt. Men det er netop, hvad der foreligger i denne sag.

Højesteret har i U 2018.1160 H tiltrådt Advokatnævnets generelle praksis om gentagelsesvirkning, men har ikke taget stilling til den situation, der foreligger her, hvor Advokatnævnet selv har lempet praksis for den type overtrædelse, der danner grundlag for gentagelsesvirkningen. Spørgsmålet ligger i et hul i den retspraksis, Advokatnævnet påberåber sig, og det er

netop i sådanne tilfælde, at domstolene bør foretage en selvstændig vurdering.

Advokatnævnet fremhæver sin sammensætning, uafhængighed og massive erfaring som begrundelse for domstolenes tilbageholdenhed. Det er ikke et argument for, at domstolene skal afholde sig fra at prøve et principielt spørgsmål, som ikke tidligere har været forelagt domstolene. Nævnets erfaring er relevant, når domstolene skal vurdere en sanktionsfastsættelse inden for rammerne af en fast praksis. Men her er spørgsmålet netop, om den faste praksis fører til et rimeligt resultat i en situation, som praksis ikke har taget stilling til. Det taler for, at domstolene bør foretage en selvstændig vurdering.”

Advokatnævnet har i sit andet skriftlige procedureindlæg af 17. august 2026 uddybet sine anbringender i lyset af Sagsøger (Advokat)s første procedureindlæg.

Landsrettens begrundelse og resultat

Højesteret har i dom af 12. december 2017 (UfR 2018.1160) fastslået, at det ligger i den prøvelsesordning, der gælder vedrørende Advokatnævnets kendelser, at domstolene kan foretage en udtømmende prøvelse såvel med hensyn til, hvor vidt en advokat har tilsidesat en pligt, herunder handlet i strid med god advokatskik, som med hensyn til valget og udmålingen af selve sanktionen. Højesteret har i dommen videre udtalt, at prøvelsesordningen imidlertid ikke indebærer, at domstolene nødvendigvis skal tilsidesætte Advokatnævnets afgørelse, hvis der kan rejses en vis tvivl om nævnets vurdering. Domstolene må således særskilt vurdere, om der er fornødent grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse.

Højesteret har i samme dom anført om Advokatnævnets sanktionspraksis bl.a., at nævnets praksis indebærer, at afgørelser, der er truffet inden for de seneste fem år, tillægges gentagelsesvirkning, og at gentagelsesvirkningen betyder, at der normalt sker en fordobling i forhold til den seneste sanktion. Højesteret fandt ikke grundlag for at tilsidesætte denne praksis og anførte i den forbindelse, at domstolene ved sanktionsfastsættelsen i den konkrete sag må tage hensyn hertil og vurdere, om der er fornødent grundlag for at ændre nævnets sanktionsfastsættelse.

Advokatnævnets sanktion i den foreliggende sag, hvor Advokatnævnets kendelse af 23. januar 2019 er tillagt gentagelsesvirkning i forhold til tilsidesættelsen den 7. december 2023, og bøden, der tillige omfatter tilsidesættelsen den 3. juni 2024, efter en samlet vurdering er fastsat til 40.000 kr., er i overensstemmelse hermed.

Den 23. november 2023 besluttede Advokatnævnet at lempe praksis, således at der som udgangspunkt ikke vil blive pålagt en sanktion i førstegangstilfælde, hvor en advokat i strid med god advokatskik undlader at sende kopi til modparten.

Spørgsmålet er herefter, om det forhold, at Advokatnævnet ved kendelsen af 23. januar 2019 muligt ikke ville have sanktioneret tilsidesættelsen af god advokatskik med en bøde, hvis lempelsen af praksis da havde været gældende, som påstået bør medføre en nedsættelse af sanktionen i det foreliggende tilfælde.

Sagsøger (Advokat) har til støtte for sin påstand navnlig henvist til princippet i straffelovens § 3 og til, at beregningen af gentagelsesvirkningen fører til tilfældighedsprægede afgørelser og en efter omstændighederne urimeligt lang gentagelsesvirkning. Hun har endvidere anført, at sanktionen bliver uproportionalt høj i forhold til forseelsens strafværdighed.

Landsretten bemærker, at Advokatnævnet i forbindelse med offentliggørelsen af praksisændringen den 30. november 2023 udtrykkeligt har anført, at lempelsen ikke vil have betydning for tidligere afgørelser.

Landsretten lægger endvidere vægt på, at Højesteret bl.a. i dom af 13. november 2009 (UfR 2010.423) har fastslået, at en disciplinærbøde ikke er en straf for et strafbart forhold. Det kan derfor ikke lægges til grund, at straffelovens § 3 eller princippet i denne bestemmelse er til hinder for en sanktionsudmåling som sket i denne sag.

Landsretten bemærker herved, at praksisændringen alene vedrører sanktionen. Der er således ved kendelsen af 26. august 2025 fortsat tale om tilsidesættelse af god advokatskik i gentagelsestilfælde. Beregningen af gentagelsesvirkningen er i overensstemmelse med sædvanlig praksis, som landsretten ikke finder grundlag for at tilsidesætte.

Landsretten finder endelig ikke fornødent grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets vurdering, hvorefter afgørelser forud for praksislempelsen tillægges gentagelsesvirkning. Det af Sagsøger (Advokat) anførte om proportionalitetssyn kan ikke føre til et andet resultat.

Advokatnævnets afgørelse af 26. august 2025, hvorefter Sagsøger (Advokat) skal betale en bøde på 40.000 kr., stadfæstes derfor.

Da sagen er af principiel karakter, finder landsretten, at sagens omkostninger skal ophæves, således at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part, jf. retsplejelovens § 312, stk. 3.

THI KENDES FOR RET:

Advokatnævnets afgørelse af 26. august 2025, hvorefter Sagsøger (Advokat) skal betale en bøde på 40.000 kr., stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part.

Publiceret til portalen d. 01-09-2026 kl. 11:36

Modtagere: Sagsøgte Advokatnævnet, Sagsøger (Advokat)